1876. III. évfolyam. 228. szám. Debreczen, Szerda november 22.

Előfizetési feltételek:
helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve.
Egész évre . 10 frt.
Félévre . . 5 frt.
Negyedévre . 2 frt 50 kr.
Egy hóra . 1 frt.
Előfizethetni helyben a kiadóhivatalban a debreczeni ***reszvenynyomdában***, aztán Telegdi K. Lajos és ifj. Csáthy Károly könyvkereskedéseikben, vidéken a postahivataloknál.

DEBRECZENI ELLENŐR.

Politikai, közgazdászati s társadalmi lap.
A SZABADELVŰPÁRT KÖZLÖNYE.
Megjelen hetenkint ötször, u. m. hétfőn, kedden, szerdán, csütörtökön és szombaton.

Hirdetési díj:
öt hasábos petitsor 5 krajczár. Nagyobb terjedelmű s többizben megjelenő hirdetményeknél leengedés történik. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nyilttéri közlemények minden sora 20 kr. Ezek a szerkesztő által vétetnek fel. — A hirdetmények a szerkesztőségben és kiadói irodában.
Az előfizetési s hirdetményi pénzek a kiadóhivatalba, a lap szellemi részébe tartozó közlemények a szerkesztőségi irodába a városháza épülete alatt (Rózsatér) czímezendők.

A helyzetről.

(=) Sajátságos szinezetet ad a helyzetnek azon körülmény, hogy mig a hadikészülődések nyiltan és titokban mindenfele a leglázasabb gyorsasággal folynak, londoni és bécsi legujabb keletü táviratok szerint a helyzetet ugy az angol, mint az osztrák fővárosban reményteljesebbnek látják, és a békének a konferenczia által leendő létesitése iránt több reményt táplálnak.

Hogy mi szolgál ezen, a napi tényekkel merőben ellenkező felfogásnak alapjául, arról nagy bölcsen hallgat a táviró.

A békekilátásokra vonatkozólag egy bécsi levelező, ki a jobban értesültekhez szokott tartozni, a következőket irja nov. 20-ki kelettel: „Tegnap még ugy látszottak állani a dolgok, hogy a konferenciától nem reméltek egyebet, mint azt, hogy összeül s pár nap alatt fel is oszlik, ma azonban némi biztonsággal néznek a béke létrehozásának sikerülte elébe. Anglia nemcsak nagy buzgalommal, de sok eredménynyel tett ez irányban lépéseket, s oly programmal léphet a konferenczia elébe, a mely még Németországot sem véve ki, már birja a többi hatalmak beleegyezését, és pedig azon okból, mert az a porta souverainitása teljes kimélete mellett, kellő biztositékokat nyujt az ozman birodalom keresztyén lakosai helyzetének javulására nézve s a mellett Oroszországnak, mely még nem égette el a hidat háta megett, lehetővé teszi a tisztességes visszavonulást.“

Tudjuk már, hogy mit kelljen tartanunk a béke fentartására irányuló reményeknek ezen üvegházi ápolgatása felől. — A tények, melyek az egész Európa szemei előtt folynak le, ezen békés hirekkel egészen ellenkezőket bizonyitanak. —

A nap egyik legfontosabb hire, a mit különben előre be lehetett vonni a háboru mérlegébe, az, hogy konstantinápolyi táviratok szerint ott Angolországgal a szövetséget megkötöttnek tekintik. Angolország a háboru kitörésének esetére Törökországnak 100,000 emberből álló hadisegélyt és pénzbeli támogatást is igért.

Mindezen hirekkel szemben épen ott, hol legéberebbnek kellene lenni, a bécsi diplomacziai körökben még ma is azzal áltatják magokat, hogy ugy az orosz mozgósitás, mint az angol készülődések, valamint a sarokba szoritott porta rettenetes erőfeszitései nem czéloznak egyebet, mint azt, hogy nyomatékot adjanak az illető hatalmak részéről a konferenczián előterjesztendő követeléseknek. —

Az általános izgatottság közepette, mely hazánkban ép ugy, sőt talán még inkább, mint Európa többi államaiban uralja a kedélyeket, — sensaczionalis hirekben sincsen hiány, melyek arra czélozvák, hogy az izgatottságot még inkább növeljék.

Az ily sensáczionalis hireknek ugyan kik lehetnének készségesebb terjesztői, — nem akarjuk egyenesen kimondani, — kovácsolói, — mint a függetlenségi párt lelkiismeretlen hirlapcsinálói s köztük első sorban a véres száju „Egyetértés.“

Ez a dicső lap rendesen jobban szokott értesülve lenni a nagy politikában készülődő dolgokról, mint akár a magyar miniszterelnök, vagy a külügyminiszter. — De nem is lehet az másképen, hiszen a szombati képviselőházi ülésen megmutatta Simonyi Ernő ur, a kit a párt eszének szoktak és szoktunk mi is tekinteni, hogy a diplomácziai ügyek és események ismeretében, milyen rettenetes messze vannak azon oldalon elbocsátva. De ez egyátalán nem zárja ki, hogy az „Egyetértés“ prótétái „nagyon megbizható forrásból,“ értesitést ne vehettenek s azt nagy garral a világ elébe ne bocsátották volna, az iránt, hogy a magyar-osztrák külügyi politika terén rövid idő alatt nagy meglepetésre lehet számitani!

És ugyan miben áll ezen nagy meglepetés? Hát biz az, sem többen, sem kevesebben, mint abban, hogy az „Egyetértés“ biztos értesülése szerint most már Andrássy és Tisza is, kik eddig vonakodtak, hoszájárultak azon muszkabaráti semlegességi politikához, melynek legfőbb pártolói az osztrák udvari és katonai körökben találhatók fel, s a mely politika végczélja semlegesnek maradni addig, mig az oroszok Törökországgal szemben határozott foglalási előnyöket vivtak ki, s ekkor a mi részünkre elfoglalni — Boszniát.

És felkiáltnak erre az „Egyetértés“ honhazafiai, a kiknek kizárólagos szabadalmuk vagyon, a tiszta honszeretetre, hogy „Finis Hungariae!“ s már előre is teszik a rettenetes szemrehányást Andrássynak és Tiszának, hogy ezt a végromlásra vezető politikát akarják elfogadtatni a magyar nemzettel.

Bizony a roszlelkűségnek, a könynyelmü lelkiismeretlenségnek, a hazafiatlan léhaságnak nem kis mértéke kivántatik meg ahhoz, hogy valaki a legalaptalanabb, a legvakmerőbb vádakat, ily könnyedén dobálja azon kormány ellen, melynek tagjai egytől-egyig van nak legalább is oly jó hazafiak, mint bárki azoknak soraiban, kik oly könyelmüen fogják reá a legnemesebb és leghazafiasabb igyekezetre, hogy az a nemzet és ország végmegsemmisülését czélozza!

Ha Ausztria és Magyarország kormánya, ma még a külügyi politika tekintetében, határozott programmal nem lép fel, annak könnyen megérthető és méltányolható oka abban van, mert még nem érkezett el ideje annak, hogy monarchiánk a még be sem következett, de bekövetkezhető eseményekkel, szemben állás foglalását nyiltan körvonalezza. Ez állásfoglalást mindenesetre a körülmények fogják meghatározni.

Egy azonban már ma is bizonyos, és ez ad nekünk teljes megnyugvást a bekövetkezhető viharral szemben is; és ez az, hogy ugy Andrássy, mint Tisza Kálmán sem török, sem orosz, hanem egyenesen magyar hazafias politikát fognak követni a keleti ügyekben; oly politikát, mely előre számot vetett már az eseményekkel és a mely csakis a haza üdvét és boldogságát fogja szem előtt tartatni mindenha.

Legyen elég ez egyelőre megnyugtatásul azon kishitüeknek, kiknek felbujtogatására és elijesztésére az „Egyetértés“-féle lelkiismeretlen hirlapok izgató hirei vannak szánva.

— **A képviselőház közoktatási bizottságának** közelebbi gyülésén Váradi Gábor elnök előadta azon okokat, mely miatt a középoktatási törvény javaslat tárgyalás alá nem került. Trefort kifejtvén a tárgy sürgősszerüségét s miután elfoglaltatásai nem engedhetik meg, hogy a tanácskozásban résztvehessen, Mészáros, Szász és Kárffy min. tanácsosokat mutatja be, mint a kik a szükséges felvilágositásokat meg fogják adni. Azonban a tárgyalás nem folytattatott tovább, ugyan is Hegedüs L. azon inditványt tette hogy miután a közép tanodai tanár egyletnek is van ez ügyre vonatkozólag egy beadványa, szükséges lenne azt meghallgatni, — a mely inditvány el is fogadtatott, s minthogy e kérvény a kérelmi bizottságnál van, s csak szombaton juthat a bizottság kezéhez, ennélfogva a jövő gyülés hétfőn fog tartatni.

— **Andrássy gróf külügyminiszter** édes anyja halála alkalmából számos részvétnyilatkozatot kapott. A német császárné a követség utján, a német trónörökös és neje egyenesen a grófhoz intézett táviratban fejezték ki részvétöket. Hasonló részvétnyilatkozatok érkeztek a badeni nagyherczegtől, az összes főherczegektől, kik között első volt Rudolf trónörökös.

— **Az adó kezelési törvény** azon pontjára vonatkozólag, mely bizonyos esetben a kereskedői mérlegnek az adó kivető bizottság előtti felmutatását követeli, — mint a K. N. irja — a pénzügyminiszter oda utasitá az illető közegeket, hogy a mérleg, melynek előmutatására a kereskedőt kötelezni lehet, csak is a veszteség és nyereség mérlege s nem a vagyonmérleg.

— ***Rövid hirek.*** — **Csernajeffet** Prágába várják, hol egy disz kardot akartak a csehek ajándékozni neki, de a szükséges pénz nem gyült be, s igy elmaradt. — **Pichler**, azon kórházi gondnok, ki 70—80 ezer márkát sikkasztott volt el Gmündből, Bécsben elfogatott. — **Romában** a parlament nov. hó 20-án nyittatott meg. — **Don Carlos** Bécsbe időzik, s a rendőrség őrködik felette, ne hogy zavargások támadjanak

---

A tárgyalási teremből.

— Nov. 21-én. —

1. Bak János a n.-kállói nagymérvü postarablás bünteyeért 17 évi börtönre elitéltetvén, Illavára szállittatott, s ott már négy évet ki is töltött, midőn a mult évi decz. elején oly formán szökött meg. — hogy Illaváról a n.-váradi kir. törvényszékhez kisértetve — a b.-ujfalui indóháznál az őt kisérő börtönőrtől elugrania sikerült, s egész f. é. január 25-ig összevissza bujdokolt, a mikor a csendlegények Nagy-Létán Nyiri Györgyné padlásán elfogták. A meginditott vizsgálat kideritette, miszerint már két csövü lőfegyverrel s lőszerekkel is el volt látva, melyek holvételére nézve kérdőre vonatván, azt adta elő, hogy a fegyvert Suta Györgytől, mint régi jó ismerősétől kapta azon czélra, hogy azzal bujdoklása közben a vadak ellen védelmezhesse magát; előadja továbbá, hogy a Nyiriné óljába ennek tudta nélkül huzódott be a hideg elől, s midőn a pandurok közeledését észrevette, kivülről az eresz alatt bujt fel a padlásra, a hol aztán elfogatott. Suta György n.-létai lakos beismeri, hogy nála Bak János kétszer volt, bevallja hogy ezt mint számos évekre elitélve levő fegyenczet jól ismerte, s állitja, hogy annak mint szökevénynek körözteté séről, huzamos betegsége miatt tudomása nem volt, s a puskát neki azért engedte át, mert Bak ugy mondá, hogy kerülőséget vállalt, miután kegyelmet kapott. Azonban Suta ezen előadása nem igaz, mert Bak vele ellenkezőleg a kerülőségről hallgatva, határozottan hangsulyozza, miszerint bujdoklása közben a vadaktól maga védelmezésére vette meg 18 frtért hitelben a puskát, — ha tehát Baknak bujdokolnia kellett, kétségtelen, miszerint kegyelmet nem kaphatott, s kerülőségre sem letett kilátása; ugyanazért Sutának fölkellett volna jelentenie Baknak nála megfordulását, s mig tisztába nem jön a dologgal fegyvert s éles töltényeket semmiesetre sem adnia egy oly veszélyes egyén kezébe, de ha szinte hu zamos ideig beteg volt is, Bak, mint szomszéd diószegi lakos s neki jó barátjának megszökése s köröztetése lehetetlen hogy a hir szárnyain fülébe nem ment volna; továbbá bünösségét igazolja az is, hogy saját előadása szerint — nála második megjelenése előtt csakugyan tudta már Bak megszökését s mégis annak nála megfordulását föl nem jelentette; terheli ezenkivül az is, hogy egy fegyházból szabadult egészen vagyontalan embernek a puska árában egészen 18 forintig hitelezett akkor, midőn sejthette, sőt tudhatta azt, hogy bujdokló ember jogos uton pénzt keresni és őt kielégithetni képes nem leend; végre sokszorositja bünösségét azon körülmény is, hogy a csendbiztosnak elsőben azt mondá, hogy van 10 éve is annak, hogy Bak Jánost nem látta. A mi Nyiri Györgynét illeti, ez bevallja, hogy Bakot már 10 év óta ismeri, s bünösségét igazolja az, miszerint Bak ugy adja elő a dolgot, hogy Nyiriné tudta s látása nélkül bujt meg a padláson, ez pedig bevallja, hogy midőn nyiltan belépett, kenyeret kért tőle; továbbá bünösségére mutat az is, hogy a csendbiztos által kérdőre vonatván, eltagadta, hogy nála Bak valaha megfordult volna, holott puskájával kezébe szemelátára szaladt fel a konyhából az ott levő feljárón a házhéjjára, s engedte, hogy a csendlegény meggyujtott mécscsel menjen föl a sötét padlásra s kitegye magát tudatlan s óvatlanul az ott megbujt rabló sötétből bizton czélozható töltött fegyverének, mely adatokból, s még abból is, hogy Bak mindkét vádlottat az őt rejtegetésérti hálából, mentegetni törekedett, azoknak bünösségét tagadni nem lehet. Ezek előrebocsátása után Kémery K. közvádló őket büntettes elősegélése s rejtegetése bünténye ében bünösöknek nyilvánitani, s a férfit 6, a nőt 3 havi börtönre elitéltetni kérte. A kir. törvényszék Suta Györgyöt és Nyiri Györgynét személybiztonság elleni kihágásban találta vétkeseknek, s ezért az előbbit 1 havi, utóbbit 14 napfogságra itélte, mibe ők belenyugodtak, a kir, ügyész azonban felebbezett.

2. Az 1875-dik évi nov. 12-kén a csegei országos vásár alkalmával, a Klein Mátyás külső kercsmájában oly tömeges verekedés történt, hogy e közben Oláh Mihály s Bana Sándor könnyü testi sértéseket, Ujhelyi Ferencz pedig a balkarnak s arcznak 4 hétig tartott hüdésével, agybántalmazással s két hónapig nyuló munkatehetetlenséggel sulyosnak constatált testi sérelmet szenvedtek. A kir. törvényszék Oláh Mihályt, Rózsa Gábort, Bana Sándrt, Ujhelyi Ferenczet tehát, mind a három sérelmest is, sulyos s könnyü testi sértést eredményezett tömeges verekedésért az elsőt 2, a többit 1—1 havi börtönre jogerősen elitélvén, azonnal az elitélt fegyenczek létszámába soroztattak.

Országgyülés.

A képviselőház ülése nov. 20-án.

Elnök Ghyczy K. jegyzők: Horváth és Molnár. — A kormány részéről jelen vannak Tisza Kálmán, Szell, Szende, Bedekovich, Péchy, Trefort.

Elnök többrendbeli beadványok beterjesztése után jelenti Kollarich Pál horvátországi képviselő halálát, mire a ház jegyzőkönyvileg fejezi ki sajnálkozását. — Ezután kezdetét veszi a költségvetés általános tárgyalása.

Bausznern Guidó nem látja az állitólagos javulást pénzügyi helyzetünkben, sőt azt sötétebb szinbe lehet látni mint az előtt. Gyökeres rendszer változtatást sürget a legnagyobb takarékossággal és önmegszoritással.

Máriássy Sándor elsorolja azon körülményeket, melyek neki biztositékot nyujtanak a felől, hogy az egyensuly nehány év alatt helyre állitható s kijelenti, hogy az ország érdekeinek veszélyeztetése nélkül a kormány a jelenlegi megtakaritásoknál tovább nem mehetett; és végül kijelenti hogy a költségvetést elfogadja.

Irányi Dániel kijelentvén, hogy a külügyi politikáról a közösügyiköltségeknél fog szólani, ezuttal csak a költségvetésre és a kormány pénzügyi politikájára szoritkozik. A részletekre térvén az udvartartási költséget igen magasnak találja, s nem tartja szükségesnek, hogy mi ép annyival járuljunk ahoz mint a sokkal gazdagabb Ausztria, mi által államiságunk, önállásunk nem szenvedne csorbát. — Leszállitatni óhajtja a magasb fizetésü hivatalnokok fizetését. — Fölveti a kérdést, hogy valjon egyáltalában van-e szükség nagykövetekre mikor ezek dolgát a közönséges követek is elvégezik, ugy is a régibb időből fenmaradt fényüzés az egész. — A hadügynél azon kérdést teszi, hogy mi szükségünk van nekünk a hadi tengerészetre, hiszen mi nem akarunk tengericsatát vivni. — Beszél aztán még számos bajokról hiányokról, melyeknek megszüntetésére önálló vámterületet, független bankot javasol. Nem fogadja el a költségvetést.

Bujanovics Sándor fájdalommal constatálja hogy a költségvetés azoknak adott igazat, kik a kormány pénzügyi s nemzet gazdasági politikájában nem biznak. Elismeri hogy a megtakaritásoknál igen sok történt 2 év óta, mely által ha az egyensuly helyreállitatott volna már, akkor meghajolni az előtt, kötelességének ösmerte volna. Végül kije enti hogy a költségvetést elfogadja ugyan, a részletes tárgyalás alapján, de a kormánynak ezzel nem szavaz bizalmat!

Mocsáry Lajos különös tekintettel van a keleti ügyekre, s erről beszél nagyon hosszasan; a pénzügyi bizottság azon reményét hogy a pénzügyi politika eleniránya mellett az egyensuly helyre fog állitatni, — nem tartja jogosultnak, mert csak illusióban ringatja a népet. Nem viseltetik a kormány iránt bizalommal, megrövja a miért az egyetemi ifjuság tüntetését megakadályozta, ajánlja a Simonyi E. beadott határozati javaslatát, s mellé még ujat is nyujt be, melyben a házzal kimondatni kéri: hogy a kormány iránt nem viseltetik bizalommal. E javaslatot 10-en irák alá.

A gyülés ennek felolvasása után d. u. 2 órakor véget ért.

A képviselőház ülése, nov. 21-én.

Elnök: Ghyczy.

A képviselőház ezen ülésében a budget tárgyalása folytattatott.

Tarnóczy Gusztáv a költségvetés mellett szólt, polemizálván az ellenzék szónokai ellen.

Orbán Balázs külügyi szempontokból s az államvagyon részenkénti eladása ellen beszélt.

Mudrony Soma a független-szabadelvü párt álláspontja szerint beszélt, megtámadta ugyan a kormány gazdasági politikáját, de azért a budgetet elfogadta.

Ezután Helfy Ignácz emelt szót.

Ezután Tisza K. következett: Legelőször Irányi azon fölhivására reflektált, mely a kormányt a visszavonulásra szólitotta fel.

Erre vonatkozólag arra utalt, hogy más viszonyok között könnyebben mehet egyes kormányok visszalépése; de ma mielőtt a törvényhozás nyilván megtagadta támogatását tőle, egyenesen politikai gyávaság lenne ez s a felelősség elől való meghátrálás vádját vonná maga után.

Tovább menve azon vádakat utasitá viszsza, mintha a kormány illetéktelenül tett volna inditványokat a pénzügyi bizottságban. — Azután Helfynek felelt, a vám- és kereskedelmi szerződés dolgában mondottakra s a vámügyre vonatkozólag. — Majd a 80 milliós kölcsön ügyéről emlékezett meg, a választott bíróság itéletét, mint egyedül possibilist tüntetvén föl.

Azután a kisbirtokosok hitelügyében nyilatkozott, az illető alapitók szükkeblüségére hárítván az ügy megfeneklésének okát. — Végül a keleti kérdésre nézve mondottakra ref-

---

A „Debreczeni Ellenőr“ tárczája.

Egy vetélytárs.

— Beszély. —

Irta: **P. E.**

És Albertina, a tanitónő, beszélt neki azon hatalmas Herkulesről, a ki ott mesterségét folytatja, és gyermekeivel erőmüveleteket visz végbe, és beszélt egy angyal szépségü fiuról, a ki atyjának óriási lábaujján egyensulyt tartva, vagy annak tenyerében állva oly szépen hegedült, a milyet még hallani nem lehetett, és az öreg felügyelőné Róza e leirást szóról szóra megerősitette.

Sőt épen ugy irta le a fiut, mint egy angyalt, a ki a Lizinka ágyánál levő képen a szüz lábainál ül, s gömbölyü karjaira támaszkodva, néz fel az ég királynéjára. Fürteit fonott aranynak és szemeit mint az égnek egy darabját irták le. Ezen elbeszélés óta Lizinka különös figyelemmel nézett a Rafael által festett angyalra, s gyakran ha szempillái már majd nem leragadtak az álomtól, ugy tetszett neki, mintha ezek az aranyfürtök lehajolnának és felé integetnének. Az öreg felügyelőnő az elragadtatás folytán nagyon kikelt egy atya könnyelmüsége felett, a ki gyermeke életét minden este bünös módon koczkára teszi, és az isten ajándékával — egy gyermekkel épen ugy bánik, mint egy nyomorult lapdával. Lizinka képzelő tehetsége nem soká annyira fel lett izgatva, hogy nem hagyott fel a kéréssel, meglátogatni a bódét. Hanem Derwald asszony mindenféle kifogással sokáig ellenállott kedvencze ezen kérelmének. Csak az utolsó előadásnál és az orvossali hosszas tanácskozás után engedett a gyermek daczos könyeinek és Lizinka reszketve a felindulástól — végre egy este valóban az erőmüvész csinosan felékesitett sátorában találta magát. Közvetlen a korlát mellett közel az emelvényhez foglalt helyet. A vad zene, melyet a gyermek másszor távolról hallgatott, most csak nem elkábitotta, kimondhatatlan rettegés huzta össze kicsi szivét, arcza csaknem lázban égett, és kis keze gyöngéd védőjének kezét kereste. Forró augusztusi est volt, az épület üveg födelén keresztül ragyogtak a csillagok. Lizinka levette szalma kalapját sürü fürteiről, melyek kék szalaggal átkötve mélyen hullottak le fehér ruhájára. Nagy szemei fénylettek s feszült várakozás kifejezésével követték az óriás férfi mozdulatait, a ki most két karcsu nyulánk ifjuval lépett elő a biborszinü függönyök megül és mutatta a tömeg tetszésnyilvánitásai között hajmeresztő müvészetét.

Hanem hol maradt azon angyal, kiről a gyermeknek beszéltek?

Most hirtelen a legmerészebb ugrások és testhajlások közé egy hegedü gyöngéd és szelid hangjai csendültek fel, egy édes egyszerü dal lebegett keresztül a téren. Erre halk suttogés és mozgás lett a tömegben, s egy örömkiáltás hangzott fel mintegy egy ajkról — a biborszinü függönyök széthuzódtak és egy 11—12 éves gyermek tündérszerü fehér és kék öltözetben vállain arany szárnyakkal jelent meg egy alak, mintegy a régi remekek után alkotva, egy kis aranyfürtü fő görög arczczal és nagy kék szemekkel és sötét pillákkal, komoly homlokkal és finom csaknem szigorun zárt ajakkal. Egy kis sötét barna hegedüt szoritott keblére.

Tehát itt van! Lizinka keze kisiklott a nagymama előtt és a támlányra támaszkodott, lehellete elakadt, s szemei mint egy odaszegezve tapadtak a szép gyermekre.

„Ó nagymama, valóban olyan, mint az angyal az ágyam felett, suttogá, még szárnyai is vannak — nézd csak mily magasan lebeg most a föld felett.

„Nem tudok oda nézni, mondá a jó asszony, s eltakarta szemeit, megbocsáthatatlan, hogy egy atya gyermekével ily borzasztó veszélyes dolgokra vállalkozik.

„Veszélyes? Hát nem látod hogy repül?

„Szegény kicsikém! Hiszen ezek betanult ugrások, egyetlen téves lépés, egy vigyázatlan mozdulat és a gyermek el van veszve! Lizinka arczáról minden szin eltünt.

„Akkor nagymama, mondjuk meg neki, hogy rögtön hagyjon fel vele!

„Ahoz nincs jogunk, de inkább elmehetünk.

„Nem! Nem! kiáltá a gyermek izgatottan, s ruhájánál fogva erősen letartóztatá az öreg nőt. Kérlek maradjunk. Ők tehát maradtak, és közeledett az előadás azon borzasztó része, a hol gulákat képeztek, s azoknak szédületes tetején állott a gyermek a hegedüvel — az édes dal felhangzott onnan felülről mintegy vigasztalásképen. Számtalanszor sikerült ez a közönség ujongása között — de ma másként kellett bevégződnie. — Görcs volt-é, mely az atyát hirtelen megrázkódtatá, — vagy a gyermek mozdulata — egyszóval a müvészi gula ingadozni kezdett, minden torokból kiáltás tört elő, a levegőbe való kapás, az erőmüvész kétségbeesett kiáltása, egy hegedü szétpattanó hurjai — és gyorsabban, mint a gondolat szelte egy test át a levegőt és közvetlenül Lizinke előtt vágódott a támlányra, és onnan visszapattanva Derwald asszony ölébe hullott vissza. — Mind ez egy másodpercz müve volt. Lizinke vérrel behintve érezte magát, és a borzalomtól félig eszméletlenül bámult a halott halvány gyermekre, a kit nagyanyja karjában tartott. Kis kezei szorosan fogva tartották a kis hegedüt. — A félig nyitott ajkon csepegett lassan a vér, s mint biborszalag az egész mellre folyt. Szerető szavakkal és szivetrázó fájdalom kiáltással ragadta magához a szerencsétlen atya gyermekét — a nézó tömegből hirtelen egy orvos termett ott s futólag megvizsgálta az élettelen alakot — „Ugy látszik a mell van megsértve, a legnagyobb nyugalom és ápolás szükséges. — Ezzel eltávozott.

(Folyt. köv.)

lektált, a Mocsáry állításaiban való következetlenséget mutatván ki.

Helfy ellen ismét azt bizonyitgatta, hogy az angol és német kormány nem mondott külügyi magatartására nézve többet, mint a magyar. Utalt arra, hogy az angol külügyi viták sem szoktak határozatok elfogadásával végződni, hanem a viták után pár nappal szokott fölvettetni a bizalmi kérdés.

A fáklyászene ismert ügyéről is megemlékezett s azzal fejezte be beszédét, hogy nekünk nem szabad sem török, sem muszka, hanem csak magyar-osztrák érdekpolitikát követni.

A beszéd több helyütt nagy tetszést keltett. Utána az ülés — egynegyed 3 felé — véget ért.

Fővárosi hirek.

— **Rudolf trónörökös** a hadászatból és a hadi történelemből a vizsgát Gödöllőn e hó 19-én tette le király ő felsége jelenlétében, ki a vizsgálat befejezése után Reinländer Vilmos vezérőrnagynak, e szak oktatójának teljes megelégedését nyilvánitotta. — **A török** sebesültek javára az „irók és müvészek“ társaságának ez idei első estélye 118 frtot jövedelmezett. — **Rákosi Jenőt** nevenapján a népszinház tagjai egy szép ezüst billikommal lepték meg. — **A közoktatásügyér** a népiskolák számára a magyar királyok arczképeit több százezer példányban fogja megrendelni. — **Pintér Gyula** a váczi-utczában meglőtt hadnagy már egészen felgyógyult. — **Molnár Gy.** „Attila kardja“ czimü magyar mythologiai tárgyu opera-szöveget irt, melyhez a zenét Doppler Károly fogja irni. — **Vámbéry** az egyetemen minden szombaton délután ingyenes előadásokat tart a keleti kérdésről. — **Simor herczeg-primás** ma érkezett meg, hogy a magyar püspöki karnak a primás várbeli palotájában tartandó conferentiáján elnököljön. — **A tudomány és müegyetemi** dal-egyesület jövő hó 16-kán adja második estélyét a török sebesültek javára.

Vidéki hirek.

— **A szabadságharcz** egyik jeles bajnoka: Kisfaludy Pikéty Gusztáv volt honvédtábornok Solymos-Bucsaván szélhüdés folytán meghalt. — **Ifj. Berczenczy Miklós** rettegi szolgabiró a négerfalvi határon régi pénzeket s római régiségeket talált. — **Fogarassy Mihály** erdélyi püspök központi főtanfelügyelőséget állitott fel. — **Nagyváradi hirek:** A korcsolya-egylet szombaton tartá második szépen sikerült tánczestélyét. — Ma ülte meg a királyi jog- és államtudományi kar a „Deák-ünnepélyt“. — Bogáthy Elza és Ruhoff vasárnapi hangversenye igen jól sikerült. — Dr. Oláh Gyula főtanfelügyelőnél vasárnap tisztelgett a n.-váradi tanitók küldöttsége. — **Erzsébetfalván** a királyné ő felsége névnapján szentelték fel a templomot. — **Uchatius** ágyukkal szerelik fel a Kolozsváron, Brassóban és N.-Szebenben állomásozó 8-ik számu tüzér-ezredet.

Napi hirek.

— **Adományozás.** A helybeli árvaház részére Zoltán Ferenczné urhölgy 1 hordó káposztát, egy zsák burgonyát kegyeskedett adományozni, mely nemes tettéért fogadja az árvák nevében hálás köszönetemet. Debreczen, 1876. nov. 22. Kacskovics Ivánné.

— **Dr. Varga Géza** a Hajdumegye főorvosa ma ismét körutra indult a megyében, hogy a közegészségügyét a megyei községekben szigoru vizsgálat tárgyává tegye. Ez alkalomból a gyógyszertárak felett is vizsgát tartand.

— **A szinházban** tegnap este Temesváry Farkas Irma urhölgy felléptéül a „Makranczos hölgy“ másodszor került szinre. A t mükedvellő a közép számmal megjelent közönségnek remek alakitásával valódi müélvezetet nyujtott. Főleg kitünök voltak a Petruccióval való kettős jelenetek, melyekben ugy a játék, mint a mimika s hang hordozásban mély tanulmányozást árult el a kedves mükedvellő. — A közönség egyes kiválóan sikerült jelenetekben a nyilt szinpadon megtapsolta. Az est sikeréhez igen sokkal járult Egressy, minden részében a müvészi-szinvonalra felemelkedett játéka; csak arra figyelmeztetjük, hogy nyelvét kissé fékezze, mert ha tulságos gyorsan beszél, sok helyütt érthetetlenné lesz. Tranio kivételével a többi szerep is jó kezekben volt.

— **Amerikából** Kálnay Sándor — ki városunkból távozott volt oda „Üdvözlet Kossuthnak“ czimü zeneművet küldött be szerkesztőségünkhöz, azon kéréssel, hogy azt a Balázs K. vagy Oláh J. zenekarának adjuk át. Mindenesetre igen szép, hogy eltávozott hazánkfia ott a tengeren tul is érdeklődik a mi zenészeink iránt.

— **Oláh Józsi** közkedvességü zenekara a mint értesültünk ezentul minden szerdán és vasárnap este a Bika éttermében fogja a közönséget mulattatni. E hirrel kapcsolatosan azt is megemlitjük, hogy a fentebb emlitett zeneművet, melyet Kálnai Sándor ur küldött szerkesztőségünknek, — már átadtuk Oláh Józsinak. ki azt zenekarának nem soká betogja tanitni, s már a jövőhét végével elő is adandják.

— **Francesconi kedvesének**, Jarnig Karolinnak megengedtetett, hogy a szerencsétlen elitéltet meglátogathassa. Az érdekes arczu fiatal szőke nő elfogultan, remegve várakozott kedvesere. Nemsokára bevezették az elitéltet, ki megpillantva kedvesét, lázas érdeklődéssel kérdé: „hogy van gyermekünk?!“ A szegény nő kedvese láttára eszméletét vesztve összerogyott, midőn végre felocsudott, görcsösen ölelte át nyakát a férfiunak, ki őt szerencsétlenné tette. Miután családi ügyekről egy ideig együtt beszélgettek, a fiatal nőnek jelt adtak a távozásra, ki alig volt képes elválni annak a kebléről, kit oly szörnyü vétek elkövetése után is oly nagyon szeret.

— **Husz ünnepi és alkalmi predikáczió** czimü füzet küldetett be szerkesztőségünkhöz, melyet a szerencsétlen véget ért nagykorpádi ref. lelkész Kovács József bocsátott közre. — Szakemberek véleménye szerint e szép gondolatokban s eszmékben gazdag egyházi beszédeket ajánljuk annyival is inkább a t. lelkész urak figyelmébe, amennyiben a közrebocsátó szerencsétlen esete után gyámol nélkül maradt családján fognak némi részben segitni a megrendelés által. — Ára 1 frt 20 kr. A mü Csáthy Károly gazd. tanint. könyvárus kiadásában jelent meg, s a kiállitás igen szép és jó.

— **A nőtlen fiatal emberek** által decz. 9-én tartandó estélyre, a mint értesültünk még e hét folyamában szet fognak küldetni a meghivók. Az eddigelé tett intézkedések után bizton remélhetni, hogy ez estély igen kitünően fog sikerülni.

— **A jogász bálra** megkezdődtek a mozgalmak, a mennyiben az ügy megbeszélésére Vincze Miklós 4 éves joghallgató a következő szombatra gyülést hivott össze.

— **A török sebesültek részére** gyüjtéssel foglalkozó budapesti egyetemi hallgatók hatvanas bizottsága, felszólitást intézett a főiskolánk kebelében létező segélyző-egyesület elnökségéhez hogy a sebesültek részére, mint az Abdul Kerim pasának átadandó kard megvételére eszközölt gyüjtéseket hozzájok mielőbb felküldeni siessenek. A mint mi értesültünk a mi ifjuságunk, mint jog vagy hittanhallgatók, ily gyüjtéssel nem foglalkozott, s igy nem küldhetnek föl semmitse. — E felhivásban egyszersmind azon kérdés is intéztetett ifjainkhoz, hogy óhajtják-e magokat képviseltetni a kard átadásánál vagy nem? Erre nézve a feleletet még nem tudjuk.

— **A debreczeni hires** mézeskalács hitele megóvása tárgyában panaszt emeltek a helybeli mézeskalács-sütők a városi hatóságnál, melynek értelmében a debreczeni mézeskalács, mely itten szinmézből készittetik, s más városokbeli, nevezetesen a budapesti, miskolczi, tokaji, nyiregyházi és nagyváradi mézeskalácsosok által nem csak nem azon minőségben, (szinméz helyett szyrupból) hanem a „debreczeni“ jelzéssel, sőt az itteni mézeskalácsosok egyikének, vagy másikának nevével ellátva s igy hamisitva készittetik és árultatik. — A kivánat irányában az intézkedések megtétettek.

— **Öngyilkossági kisérlet.** Ormós Julianna nevü helybeli illetőségü cseléd gazdájától Nagyváradról ide hazaszökvén — az ottani kapitányi hivatal megkeresése folytán s a cselédtörvény értelmében a rendőrség által mai nap reggelén Nagyvárad felé utnak indittatott; — midőn azonban a katonai kórházzal szemben fekvő várad-utczai nyilt kut irányában jártak, állitólag a sáros ut kikerülése végett a kut felé indult — s abba, mielőtt a kisérő lovas haldu megakadályozhatta volna — beleugrott. A hajdu segélykiáltásaira csakhamar érkeztek emberek, kiknek segélyével a leány a kutból még élve kimenthető lett, s ugy szállittatott aztán be egészen átázva egy talyigán.

— **Egy uj vidéki lap** mutatványszáma küldetett be hozzánk legközelebb Kassáról, melyet Rózsaági Antal fog szerkeszteni, s czime „Kassai Lapok“, hetenként kétszer jelenend meg, mint politikai, társadalmi és irodalmi lap. A mutatványszám változatosan van összeállitva, s hihetően jóhatásu leend. A lap a jövő év elején kezdi meg pályafutását. Ára egy évre 6 frt.

— **Thea estély tartatik** holnap — mint minden csütörtökön este az Európa czimü kávéházban Oláh Józsi zenekarának közreműködése mellett, melyre a bérlő azon kijelentéssel hivja meg a n. é. közönséget, hogy ugy a theából mint az ahhoz szükségelt süteményekből oly minőségüeket szerzett be, melyek minden igényt kifognak elégithetni.

Kovács Gyula legujabb drámai költeménye, énekkel és zenekisérettel, itt először.

DEBRECENI SZINHÁZ.

3. bérlet. 6. szám.

Csütörtökön, 1876. nov. 24.

adatik:

A holdvilágnál.

Legujabb eredeti drámai költemény 1 szakaszban, énekkel és zenekisérettel, irta Kovács Gyula.

SZEMÉLYZET.

Sebők,	Foltényi.	János,	Ferenczi.
Armand,	Egressy.	Ilma,	Hahnelné.
Imre,	Demidor.	Erzsike,	Gyöngyösi E.

Idő: 1855.

A drámai költemény alatt előforduló **„Chansonette Russe“** ábrándot énekli: Béli Rózak. a.

— Ezt követi: —

Choufleuri ur otthonn lesz.

Vig operette 1 felv. Irta Momaux, ford. Tarnay Pál. Zenéjét szerzé Offenbach I.

SZEMÉLYZET:

Choufleuri,	Szathmári Á.	Forteanon a.,	Kovácsics E.
Balandardus,	Latabár.	Ernesztine,	Nyilvai I.
Balandardné,	Medgyesiné.	Babylas,	Némethi.
Tilleul ur,	Izsó.	Petermann,	Szathmári K.
Tilleul asz.,	Derzsi Irma.	Regulusman,	Aranyhegyi.
Forteanon ur,	Daróczi.		
Urak.		Nők.	

Kezdete 7 órakor, vége 9 órakor.

Felelős szerkesztő: **Szabó Antal.**

HIRDETÉSEK.

☛ Fördőre menés nélkül! — Légváltoztatás nélkül! ☚

„Pulvis plantarii orientalis“

a legelőkelőbb tekintélyek által hivatalosan megvizsgálva és elismerve.

Meggyógyit minden, a legmagasabb fokban levő

MELL ÉS TÜDŐ BETEGSÉGET.

A kór történetének kimeritő leirását kérem bérmentve beküldeni.

C. F. W. Reige

chinai készitmények gyára, s polyklinika mell és tüdőbetegek számára.

Berlin, S.O., Moskauerstrasse. 28.

(84)

Jegyzet. A gyógymód 14 napi vezetéseért előlegesen 10 ezüst márka, vagy 6 frt o. é., vagy 12 frank küldendő be. A Pulvis plantarii orientalis a szükséges mennyiségben ☛ **ingyen** ☚ küldetik. **Vagyontalanok,** ha hivatalos szegénységi bizonyitványt küldenek be, a gyógymód vezetésében **minden dij nélkül** részesittetnek. Számos kitünő levél áll rendelkezésre, betekintés végett.

C. F. W. Reige berlini vegytani gyárából, tudományos szakértői vizsgálat és véleményadás végett vagyis elemezésre két jól elzárt dobozban „Pulvis plantarii orientalis“ felirással (I. és II.) porokat kaptam, melyeket saját vegymühelyemben, ugy mennyiségi, mint minőségi tekintetben a leggondosabb vegyelemzésnek vetettem alá, mert csakis a kettős vegyelemzés által puhatolható ki az ilynemü készitmények valóságos értéke. E küldeményhez azon eljárás leirása volt alkalmazva, mely a használatkor alkalmazandó. Gyakorlati kisérletek, melyeket ezen utasitás szerint eszközöltem, elegendő bizonyitékot szolgáltattak nekem arra nézve, hogy az előirt gyógykezelés, valóban tudományos, tisztán vegytani elvekre és tapasztalatokra van alapitva, és hogy az előirt utasitások, mindenki által könnyen megérthetők és teljesithetők.

A kétféle por vegyelemzése azon állitásra jogosit engem, hogy a helyes alkalmazásnál ezen praeparatumok a nyákhartyák müködését nagyban erősitik, s mell és tüdő betegségeknél, ezen bajok enyhülését és gyógyulását vonhatják magok után.

Ennélfogva ezen kitünő házi szert, teljes meggyőződésből mindenkinek a legmelegebben ajánlhatom.

Boroszló, 1875. oktober hó.

Dr. Theobald Werner hites vegyész és igazgató.

C. H. W. Reige urnak Berlinben.

Tiszteletteljesen értesitem t. uraságodat, hogy a nekem ismételve küldött Pulvis plantarii orientalis használata után, az én igen elharapódzott betegségem tökéletesen elmult. Tüdőm most ismét a legjobb állapotban van, s én önnek a legmélyebb hálámat és köszönetemet nyilvánitom.

Végül kinyilatkoztatom, hogy mindenkor kész vagyok önnek, — a szenvedő emberiség érdekében — nyilvánosan is köszönetet mondani. A gyógymódnak ön által történt gondos vezetése, s a bámulatos, elért eredmény megérdemlik, hogy világszerte köztudomásra hozassanak.

Schwedt, a. O. **Wegener Henrik.**

Önnek még eddig semmi által utól nem ért „Pulvis plantarii orientalisa“, összekötve önnek még eddig ismeretlen gyógymódjával, engem egy számos év óta tartó nehéz mellbetegségből gyógyitott meg. A mire sem fürdők, sem orvosi rendelmények, sem más egyéb háziszerek nem voltak képesek, az, az ön vegykészitményének sikerült. Bár minden mellbeteg teljes bizalommal fordulna önhöz gyógyulásért. Mind örök hálára lennének lekötelezve, velem együtt ön iránt!

Gotha, — hálás elismeréssel **Köhler E.**

☛ Fördőre menés nélkül! — Légváltoztatás nélkül! ☚

Bérbe adandó.

Biharmegyében fekvő nagymarjai pusztán téli és nyári legelő, szinekkel, cselédházakkal együtt bérbeadandó, teleltetésre takarmány is kapható.

Értekezni lehet Nagykerekiben (posta állomás)

megbizott:

Rasztokay Antallal.

(40) 3—3

Nevelőnők ajánlása!!

Egy külföldi **okleveles nevelőnő**, ki tanit minden tudományos tantárgyat, német, franczia és angol nyelvet, zongorát, rajzot és kézi munkákat, s több év óta müködvén a tanitással, tökéletes gyakorlattal bir. Ugy szintén egy Budapesten államképezdét végzett **okleveles magyar nevelőnő**, ki egyebeken kivül zongorát, német nyelvet, rajzot és minden kézi munkákat tanit, ajánlkoznak szerény feltételek mellett jó családokhoz. A tudakozódásra utasitást ád a „Debreczeni Ellenőr“ szerkesztősége.

(83) 3—3

Tüzifa eladás.

Homokkerti rakodómban (a czukorgyár előtt) kitünő minőségü fatalt tüzifát, ugy szintén az **ispotály templom melletti rakodómban** egészséges tölgyből készült mindennemü haszonfát árultatok.

Megrendeléseket irodámban is elfogadok.

Berger Henrik,

Széchenyiutcza 1771. sz.

(72) 3—3

Csak rövid időre!

VÉGKIÁRULÁSI ÉRTESITÉS.

Van szerencsém Debreczen város és vidéke n. é. müvelt közönségét tiszteletteljesen értesiteni, hogy valódi

Bécsi bőr-diszáru készitményekből,

melyek a világ minden piaczán e nemben a legelső minőségüeknek tekintetnek,

Debreczenben a kistemplom melletti bazárépületben

VÉGKIÁRULÁST RENDEZEK.

E végkiáruláson a legbámulatosabb olcsó árakon kaphatók valódi bécsi bőrdiszáru készitmények nagyban és kicsinyben u. m.:

Pénz és szivartárczák, fénykép albumok 25—50—100 arczképre — zenemüvel és a nélkül, — női kézi táskák (ridicül), utazó kézi táskák, irószer táskák és hangjegy táskák, az előbbiek berendezve vagy üresen sat., mindezek a legkülönbözőbb nagyságban és minőségben, többnyire azonban tengeri kutya, (fóka) és bagaria bőrben.

Ezenkivül nagy raktárt tartok, az ugynevezett **doublet aranyból,** melyet a valódi aranytól a leggyakorlottabb szem sem képes megkülönböztetni, s mely valódi aranyfényét évek hosszu során át megtartja.

Ezen doublet aranyból a legizlésteljesebb férfi és női **óra és nyakláncok** rendkivül jutányos árakon, a legujabb mintázatok szerint gazdag választékban kaphatók raktáramon.

En gros eladásnál a t. vevők megfelelő árleengedésben részesittetnek.

Számos látogatást kérve és remélve vagyok teljes tisztelettel Debreczen, 1876. nov. hó

TRINKL KÁROLY,

gyári raktár tulajdonos

Bécsből.

(79) 3—10.

DEBRECZENBEN.

BLAU LIPÓT és FIAI,

BLAU LIPÓT és FIAI

ékszerárusok Budapestről (Dorottyautcza 6. sz. Wurm udvar.)

Fiók-üzlete Debreczenben

főpiacz, Nánássy-féle ház

ajánlják dúsan felszerelt

arany-, ezüst-, drágakő

és

ÓRA-RAKTÁRUKAT,

Brillant, gyémánt, karpereczek, melltük és **fülbevalók, gombokból s solitair és rózsa-gyémánt-gyürükből.**

Különösen ajánlják: **fülbevalók, lánczok s gyürükből** stb. álló legujabb s legszebb választékukat, továbbá ajánlják jól szabályozott **Cylinder** és **Anker genfi óráikat** hölgyek és urak számára. —

☛ Minden tárgy törvényes próbával van ellátva.

Ajánlják izléses **ezüst áruikat,** mint: **csészéket, tálczákat, mosdókat, karos** és **egyes gyertyatartókat, czukortartókat** s **dobozokat, asztalékeket, kávézó** és **thea-készleteket, evő** s **csemegéző szereket** 1, 6, 12 s több személyre.

Egyszersmind ezen szakmába vágó minden czikkeket a legjobb áron megveszneк s becserélnek.

(71) 4—56

Arany, ezüst és ékszerárusok.

DEBRECZENBEN.

főpiacz, Nánássy ház alatt.

Laptulajdonos **Molnár György.**

Kiadja és nyomatja **Kutasi I.** Debreczenben. 1876.